

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

ОБЛАСТНОТО СЪБРАНИЕ, ШЕСТА РЕДОВНА СЕСИЯ.

XXXVI ЗАСЪДАНИЕ, ВЪ СРЪДА НА 12-Й ДЕКЕМВРИЙ 1884 ГОДИНА.

(Начало въ 1 $\frac{1}{4}$ часа, подъ председателството на Г. Д-ръ Янколовъ).

Предсѣд.: (Звъни). Засѣданието се отваря.

Присѣжествуватъ 35 души Г-да Представители, отсъствуватъ съ отпущъ: Г-да Бобчевъ, Димитровъ, Раде Стамбуловъ, Епископъ Менини, Стефановъ, Найденовъ и Епископъ Гервасий; безъ отпущъ: Серафимовъ и Величковъ.

Г. Секретарьтъ ще прочете протокола отъ миналото засѣдание.

Секр. Костовъ: (Чете го).

Предсѣд.: Има ли нѣкой да направи бѣлѣжка върху протокола? (Нѣма). Приема ли Събранието протокола? (Приема).

Минуваме на дневний редъ, именно третото гласуване на законопроекта за военний законникъ.

Има ли нѣкой да иска думата?

Д. Стамбуловъ: Г-да! Вчера когато се разискваше законопроекта въ чл. 72 забѣлжихъ едно нѣщо, което на менъ удари много въ очи, и което чини ми се, че е достойно за забѣлжаване и зимане въ внимание отъ страна на Обл. Събрание.

Въ първата алинея на чл. 72 се казва (чече):

Чл. 72. Срокътъ отъ седемъ дня, даденъ на обвинлемий, за да направи потжжване предъ Върховното Военно Сѣдилище, тече отъ утрето на деня, въ който се е прочела пресѣдата.

Споредъ гражданското сѣдопроизводство, било въ граждански, било въ криминални дѣла, прието е. да се съобщава на отвѣтника и обвинямий, и отъ какъ имъ се съобщил се чете датата, отъ която почнува да тече срока за апелъ. Въ закона за военното сѣдопроизводство приехме, че има военни сѣдилища и едно касационно, което сѣди само по форма дѣлото, само да ли сѣ съблюдени всичкитѣ формалности, които се изискватъ, отъ закона, който гласувахме вчера. Като е тъй работата, азъ мисля, че само да се прочете пресѣдата на единъ обвинямъ, не е достатъчно да може той да разбере, и да може да угади всичкитѣ ония формалности и недостатъци, които не сѣ спазили при първостепенното сѣдилище, сир. като му се прочете само, или ще остане въ умътъ му или не. Той има право да направи потжжване, но какъ ще го основе; какъ ще види, да ли въ това рѣшение сѣ спазени всичкитѣ изисквани отъ закона формалности; това не е пред-

видено. Отнема му се възможността да види, да ли сж спазени всичкитѣ тия форма, или не. Слѣдователно азъ мисля, че е желателно, Почит. Събрание да приеме да се каже: *отъ денѣтъ кога то му се съобщил пресъжда*. Зашто иначе отнемаме на обвиняемий едно срѣдство, за да може, да се запази отъ едно не добро правосѣдие на първостепенното сѣдилище. Може да се каже, че това било въ интереса на подсѣдимий, че това било въ негова полза, че това било едно ускорение на правосѣдието; сир. да не се пишѣ прошение, защото съ това щѣли да се изгубатъ 2—3 дена, и щѣлъ да лѣжи въ затворъ, или щѣло да тѣжи на него онай морална тежестъ, която тѣжи на всѣкий набѣденъ и пр. По това не е единъ аргументъ, който може да послужи, да се оправдае такава редакция, както е поставена въ членъ.

Затова азъ моля Обл. Събрание, да приеме, че се счита срокътъ отъ денѣтъ на *съобщение* на рѣшението.

Предсѣд. Правите ли предложение Г. Стамбуловъ?

Д. Стамбуловъ: Моето предложение е, да се каже въ първата алинея на чл. 72 така: *срокиътъ отъ 7 дни даденъ на обвиняемий за потѣжаване предъ Върхов. Военно Сѣдилище, тече отъ денѣтъ, въ който се съобщава пресъждатъ на обвиняемий*.

Предсѣд. Подкрѣпи ли се предложението на Г. Стамбулова? (Гласове: да!)

Хр. Златаровъ: Азъ намирамъ справедливи съображенията на Г. Стамбулова, и съмъ съгласенъ отъ страна на комисията.

Д. Мишковъ: Уважаемий Г. Стамбуловъ прави една поправка, за да тече срокътъ за апелъ, или за прегатѣждане рѣшението, отъ денѣтъ, когато се *съобщил* на обвиняемий; слѣдователно желае да се съобщава рѣшението, а не какво е въ законопроекта, слѣдъ като му се *прочете*.

Той именно прави това, защото друго яче осѣдениитѣ човѣкъ не може да знае, да ли дѣйствително трѣбва да нападае това рѣшение, предъ по-високата инстанция, или не. Азъ мисля, че колкото и да заслужаватъ внимание мотивитѣ, които Г. Стамбуловъ разви за подкрѣпление на своята поправка; нѣ мисля има и други, които ни даватъ достатъчни основания, за да сме противъ тая поправка, именно че всѣкога осѣдениитѣ хора на знайтъ, да ли трѣбва да се прави апелъ или не, т. е. да ли трѣбва да се нападне рѣшението, съ което сж осѣдени, или не. По-голѣмата частъ на тия лица, които подпадатъ подъ такива наказания сж такива, които малко разбиратъ законътъ, и които не знаятъ, да ли рѣшението, съ което сж осѣдени е такова, което имъ дава право, да праватъ апелъ. Това знаятъ повече адвокатитѣ; тѣ знаятъ да ли рѣшението ще даде основание за единъ апелъ или не. И въ тоя членъ се предполага, че прочитанието на резолюциитѣ ще стане въ присѣствието на адвокатитѣ, които ще сж въ състояние да знайтъ, да ли това рѣшение трѣбва да се нападне предъ по-високата инстанция или не. Затова не се оправдава страхътъ, който Г. Стамбуловъ изложи предъ Събранието.

Освѣнъ това, той привождъ за примѣръ гражданскитѣ и другитѣ сѣдилища, че тамъ ставало съобщение на рѣшението, за това и тукъ трѣбвало. Обаче не е така работатъ. Той трѣбва да знае, че военнитѣ сѣдилища сж изключителни сѣдилища, и че за това си присвояватъ нѣкой форми въ процедурата, които сж по бързи. Тукъ не може да се приеме такова протакане и прибавяне, както въ другитѣ граждански процеси. И именно комисията, когато прие тоя членъ тѣй, мислеше, че е въ интересътъ на подсѣдимитѣ, за да можатъ по-скоро, ако иматъ основания, да нападатъ рѣшението, което ги осѣжда, и

да се поправи по-скоро една неправда, която може би имъ е сторена съ рѣшението на първостепенното сѣдилище. Само да се съобщава рѣшението, за това съобщение, трѣбва непременно да се даватъ нѣколко дни врѣме. Слѣдъ тия нѣколко дни, които сѣ нуждни за съобщение, като притуримъ още и срокътъ, който трѣбва да тече отъ денътъ на съобщението, тогава ще стане по-голѣмъ срокътъ, — може би 10 и повече дни.

Въ интересътъ на тия, които се осжждатъ, по-добре е, да се остави членътъ тѣй, както се прие вчера при второто разискване. И така като имаме предъ видъ, че военнитѣ сѣдилища, сѣ едни исключителни сѣдилища, че ако се приеме формата за съобщение, както въ гражданскитѣ сѣдилища, съ това ще пострадатъ интереситѣ, на самитѣ тия хора, които се осжждатъ. Азъ мисля, че най-добрѣ ще направи почит. Обл. Събрание, да отхвърли поправката, която прави Г. Стамбуловъ.

Д. Юруковъ: Азъ разбирамъ мнѣнието на Г. Мишкова, и може би и почит. комисия да е направила това въ интересътъ на подсѣдимитѣ. Но има едно нѣщо, че дѣйствително подсѣдимитѣ трѣбва да размислятъ малко върху това, да ли заслужава да се направи апелъ или не.

Като земе човѣкъ въ съображение всичкитѣ обстоятелства, които ставатъ у насъ, именно че военнитѣ сѣдилища често се произнасятъ така въ кратецъ: че сѣдилището като зима въ внимание еди-какво, отсжжда еди-какво, — неможе подсѣдимия или неговъ адвокатъ да се произнесе на минута, да ли ще апелира, или не. Разбирамъ въ други урѣдени държави, дѣто сѣдилищата мотивиратъ своитѣ рѣшения толкова достатъчно, щото адвокатътъ може още въ минутата да си състави понятие върху коя точка може да настоява; а у насъ въ рѣшението не казватъ, освѣнъ единъ, може би мотивъ, а самъ трѣбва да тръсишъ въ законитѣ, гдѣ ще намѣришъ мотивъ, за да можешъ да апелирашъ. Затова нужда е, обвиняемия да има рѣшение въ рѣка, и ако той не може самъ да направи апелъ, да си намѣри човѣкъ да апелира.

Тоже и съставителитѣ на Орг. Уставъ сѣ казали, че срокътъ почнова да тече отъ денътъ на *съобщение* на рѣшението, а не отъ денътъ на прочитанието на пресѣдателя. Ако приемемъ, че апелътъ става отъ денътъ на съобщението, има друга опасностъ, и тя е, кога ще се съобщава това рѣшение. Може сѣдилището подъ предлогъ, че не е имало врѣме, да го бави единъ мѣсець повече. Но това зависи отъ добросъвѣстността на председателя на сѣдилището.

По тия причини, най-добре ще бѣде, като приемемъ предложението на Г. Стамбулова, да приемемъ и едно *ограничение*, щото сѣдилището да съобщава най-късно *въ 7 дни* рѣшението отъ денътъ на декларацията. Тия 7 дни и другитѣ 7 за апелъ, да стане цѣлиятъ срокъ 14 дни. Азъ мисля, че никакъ не се много тия 14 дни, когато отъ друга страна виждамъ, че има напиримѣръ обвиняеми отъ 6 мѣсеца, дѣто не имъ е излезлъ обвинителниятъ актъ и ги дръжатъ подъ затворъ. Има обвиняеми, които не знаятъ, до какъвъ срокъ ще ги дръжатъ въ затворъ. Тѣй щото, ако би единъ обвиняемъ да стои 14 дни повече въ затворъ, той ще ги приеме, стига да се куртулише отъ нѣколко години затворъ. Азъ предлагамъ членътъ да стане така: *срокутъ отъ 7 дни, даденъ на обвиняемия, за да направи потѣжване предъ Върхов. Военно Сѣдилище, тече отъ деня на съобщение на рѣшението, което съобщение трѣбва непременно да стане отъ сѣдилището, най-късно въ 7 дни.*

Д. Стамбуловъ: Азъ ставамъ да отговора на Г. Мишкова, който не зная, да ли въ качество на депутатъ говори, или като докладчикъ на комисията. Разбира се, като

депутатъ, той има право, а като докладчикъ на комисията той не можеше да говори, защото Г. Златаровъ заяви отъ страна на комисията, че тя е съгласна. (Мишковъ: кой го е опълномошилъ?)

Азъ ставамъ да отговоря на Г. Мишкова, който каза, че военнитѣ сѣдилища сѣ *исключителни*, слѣдователно всичко което става въ тѣхъ, трѣбва да бѣде *исключително*, и не трѣбвало да ги положимъ на по-свободни начала, които може да защитатъ въ случайтъ ония бѣдни обвиняеми, които подпадатъ подъ такива *исключителни* сѣдилища.

Г. Юруковъ справедливо забѣлежи, че у насъ както се раздава военното правосѣдие, е много неформално. Азъ колкото имахъ случай да вида рѣшения на военнитѣ сѣдилища, тѣ сѣ само съ единъ мотивъ, или безъ него, а просто се казва: осѣжда се еди-кой си.

Като е тѣй работата, азъ мисля, моето предложение е на мѣстото си, и приемамъ доправката на Г. Юрукова. Моето предложение е: (чеге го. Вижъ по-горѣ). Сега да се добави и поправката на Г. Юрукова, която е, че съобщението трѣбва да става *най-късно* въ 7 дни, и отъ тия 7 дни да почнува да тече срокътъ за апелъ, защото ако не стане това, има голѣма опасностъ, че военнитѣ сѣдилища може произволно или несъзнателно, да оставатъ тия рѣшения, да се не съобщатъ въ срокътъ, и тогава има по-голѣма опасностъ за обиденитѣ. Азъ приемамъ тая поправка.

Хюсейнъ Ефенди (говори по Турски).

Д. Мишковъ: Тия Г-да, които искатъ, да се направи така, щото да има и *съобщение* на рѣшението, което ще се нападне предъ по-високата инстанция, предложиха, да се даде единъ извѣстенъ срокъ за това съобщение. И всичко това поддържатъ, като защитаватъ интереситѣ на подсѣдимитѣ.

Въпросъ е тукъ, да се разбере отъ двѣтѣ, кое е въ интересъ на подсѣдимитѣ: да ли да се приеме срокътъ за потъжване да тече отъ утрѣшния денъ на прочитанието на рѣшението, или пакъ слѣдъ като се съобщи рѣшението, и за това съобщение да се дадатъ 7 дни срокъ.

Тия Г-да, които говориха, за да става съобщение, а не само прочитание на рѣшението, настояваха още на това: че рѣшението като не било мотивирано, обвиняемитѣ не знаяли, да ли може да се нападне то предъ по-високата инстанция или не. Ако рѣшенията не били мотивирани до сега, това не ще стане за напредъ, защото въ сѣщиятъ тоя законопроектъ 91 чл. алинея четвърта казва, че рѣшенията се мотивируватъ; слѣдователно ще имъ се прочетатъ мотивирани рѣшения, и тѣ ще знаятъ, да ли трѣбва да се прави апелъ. И пакъ казвамъ, че не сѣ подсѣдимитѣ, които трѣбва да знаятъ, да ли може да се направи апелъ или не; това е работа повече на адвокатитѣ, които всекога придружаватъ подсѣдимитѣ, и които сѣ въ състояние, щомъ се прочете рѣшението, да знаятъ — особено за военни дѣла — да ли трѣбва да се нападне предъ по-високата инстанция или не.

Азъ мисля, че е въ интереса на самитѣ подсѣдими, да не се протѣка работата съ разни срокове, напримѣръ 7 дни за съобщение и слѣдъ това 7 дни за апелъ, всичко 14 дена. Най-добъръ е, да се остави така, както се прие вчера въ законопроекта, защото струва ми се, че по тоя начинъ по-добъръ ще запазимъ интереситѣ на тия подсѣдими, за които толкова се стараемъ.

По тия съображения мисля, че не е добъръ да се приеме предложението на Г. Стамбулова.

Ив. П. Герджиковъ: Азъ зехъ думата да подкрепа мнѣнието на Г. Мишкова.

Както той спомѣна, така и азъ ще прибава, че тукъ е въпросътъ: да ли да се приеме както е въ законопроекта, или както нѣкои г-да говорители настояватъ, да се даде непосредствено пренасъ отъ рѣшението, и слѣдъ това да тече срокътъ за потѣжване. А всичко това ние говоримъ, за да направимъ това, което е по-добро за подсѣдимитѣ.

Азъ настоявамъ, че е по-добъръ за подсѣдимитѣ, да се приеме членътъ, както е приетъ отъ комисията, да почне да тече срока за потѣжване отъ утрѣшниятъ день, слѣдъ прочитание на пресѣдата. Въ по-горний членъ е казано, че предсѣдатель щомъ прочете пресѣдата, извѣстива на осѣдени, че законътъ му дава право да прави апелъ, и го пита: желас ли да направи апелъ? — Споредъ членъ 72 той може да направи вече на утрѣшний день декларацията, като каже, че прави апелъ противъ рѣшението. Въ законопроекта не се исказватъ нѣкои особени форми, по които се прави тая декларация; тя нѣма да съдържа нѣкои доводи или нѣкакви нападения срещу сѣдилището, а просто ще се каже, въ нея че подсѣдимий прави апелъ противъ рѣшението на сѣдилището. И ако той не се защищава отъ свой чистенъ адвокатинъ, то d'office му се дава единъ защитникъ да го защитава. А той който ще го защитава, естествено знае твърдѣ хубаво, да ли трѣбва да се направи потѣжване противъ рѣшението или не. Това рѣшение какво трѣбва да бѣде, исказва по-горний членъ, който подъ наказание на ничтожество наброява 9 различни форми, които трѣбва, да тури едно сѣдилище въ рѣшението; инакъ, ако не съдържа една отъ тия форми, рѣшението е ничтожно само по себѣ си. Така шото, нѣма никакъвъ страхъ че не ще може да разбере подсѣдимий, или неговий защитникъ рѣшението на сѣдилището.

Овѣнъ това, всекога може единъ подсѣдимъ да каже: че азъ прави едно потѣжване, понеже нѣма да загуба нищо, защото по-горното сѣдилище нѣма да увеличи наказанието, ако прокурора самъ не заяви. Най-послѣ нищо не му пречи, ако той е направилъ декларацията, и слѣдъ 10 дни, като се съвѣтва съ нѣкого, ако види, че е неумѣстна, може да я земе назадъ. Тѣй шото, нѣма никаква вѣѣда, а може да има само полза за обвиняемий.

Д. Юруковъ: Азъ ще кажа, че ако всичкитѣ хора разиекваша, както Г. Герджикова и Мишкова, азъ даже бихъ казалъ, че нѣма нужда за съобщение, и е достаточенъ просто срокътъ отъ 24 часа слѣдъ прочитанието на рѣшението. Но по-напредъ трѣбва да си представимъ, какви сѣ хора у насъ, и тогава да правимъ законъ. Въ тоя случай азъ глѣдамъ, че е невъзможно да стане така, както желаятъ Г-да Герджиковъ и Мишковъ.

Колкото за това, да се дава срокъ 7 дни отъ деньтъ на декларацията, и азъ признавамъ, че, ако хората размишляваха, както тия, които съставятъ законитѣ, тогава най-добрѣ да не се дава по-дълъгъ срокъ. Но не всичкитѣ хора разбиратъ отъ законитѣ; за това ако не се даде срокъ, не ще бѣде въ полза на подсѣдимитѣ.

По тия причини, азъ моля почитаемото Събрание, да приеме моето предложение.

Предсѣд.: Поправката на Г. Юрукова подкрѣпя ли се? (Гласове: да!). Тѣй като се подкрѣпя, турямъ я на гласоподаване, и моля, които сѣ за нея да станатъ прави. (Болшинство).

Приема ли се заедно съ поправката на Г. Стамбулова?

Д. Стамбуловъ: Тѣ сѣ заедно и двѣтѣ.

Предсѣд.: Турямъ на гласоподаване членътъ съ тая поправка. (Гласове: нѣма възражения).

Минуваме на поименното гласуване.

Г-нъ Секретаря ще чете списъка.

Секр. Стоиловъ : (Чете) :

Д-ръ Антониадисъ	за
Аргириадисъ	отсѣтствува
Аристагесъ	за
Бъркаловъ	отсѣтствува
Бѣлчевъ	за
Бехлюлъ Ефенди	"
Бобчевъ	отсѣтствува
Бояджиевъ	за
Вазовъ	отсѣтствува
Величковъ	"
Гендовичъ	противъ (гласове: 0, 0!)
Гервасий Епископъ	отсѣтствува
Гешовъ	"
Герджиковъ	за
Григорий Епископъ	"
Груевъ	отсѣтствува
Гюмошъ Герданъ	за
Димитровъ	отсѣтствува
Златаровъ	за
Д-ръ Калатиновъ	"
Кирковъ	"
Кюпрюлю Сюлейманъ	"
Костовъ	"
Консуловъ	"

Кювлиевъ	за
Петракооглу	отсѣтствува
Матакиевъ	"
Мешевъ	за
Мишковъ	"
Мюфти ефенди	"
Наботковъ	отсѣтствува
Найденковъ	"
Павлитовъ	"
Раввинъ ефенди	"
Русковъ	за
Серафимовъ	отсѣтствува
Стефановъ	"
Стоиловъ	за
Стамбуловъ Д.	"
Стамбуловъ Ради	"
Тилевъ Св.	"
Тонджоровъ	"
Франческо Епископъ	отсѣтствува
Д-ръ Хакановъ	за
Хюсеинъ Ефенди	"
Христовъ	"
Юруковъ	"
Д-ръ Янколовъ	"

Предсѣд. Законътъ се приема съ 29 гласа *за* и единъ *противъ*.

Приетияме на вторий дневенъ редъ, третъто разискване на законопроекта за горитѣ.

Д. Мишковъ : Азъ има да предложа една поправка, за да се заличи една грамадна грѣшка въ първата алинея на третий членъ, дѣто се казва: (чете):

Чл. 3-й. За общински, общественни и частни гори се припознаватъ само ония, които чрезъ законни документи докажатъ да сж били пълно частно притѣжане на общини, на общества и частни лица.

Тукъ се разбира, че *горитѣ* сами трѣбва да *докажатъ* съ документи, че сж притѣжане на общини, общества и частни лица. Азъ предлагамъ да се тури думата *за* предъ думата „който“ и намѣсто думитѣ: „докажатъ да сж били“, да се каже: *се докаже че сж били* и пр. (гласове: прието).

Имахъ да кажа още нѣщо върху тоя законопроектъ, но като виждамъ, че Г. Консуловъ — предсѣдательтъ на комисията за Общитѣ Сгради — е приготвилъ нѣщо върху това, което щѣхъ да говоря азъ, отсѣнямъ му първенството.

Г. Консуловъ : Слѣдъ задължението, което ми направи Г. Мишковъ, азъ ще имамъ честта да представя на Обл. Събрание нѣколко забѣлѣжки, повечето редакционни, нѣколко по сжщността на предметъта, и още нѣколко приложения, които азъ мисля, че ще бѣдѣтъ нуждни да станатъ на тоя законъ, ако искаме да се постигне цѣльта, която се гони съ него. Измѣненіята, които предлагамъ, сж слѣдующитѣ. (чете):

Въ членъ 4-й алинея 1-ва фразата: «на Околийскій Началникъ въ околията, на която» да стане: «На Околийскій Началникъ на околията въ която». Въ 4-та алинея фразата: «показанъ въ предиудущий членъ» да стане: «показанъ въ настоящий членъ». Въ алинея 4-та фразата: «ако сж изгубили» да стане: «ако сж ги изгубили».

Чл. 12-й да стане така: «Този протоколъ се съставлява въ колкото трѣбва екземпляр, за да се дадатъ по единъ на заинтересуванитѣ страни, други да се препрати на Префекта, и други чрезъ него въ Дирекцията на Земледѣието, Търговията и пр.».

Чл. 14-й ал. 1 ва да се измѣни така: «Разносикитѣ, които има да станатъ отъ разграничението на горитѣ ще се теглятъ отъ заинтересуванитѣ страни».

Въ чл. 18-й ал. 1 ва слѣдъ думитѣ: «къмъ преобръщанне», да се вмѣтнатъ думитѣ: «въ работна земя».

Въ чл. 24-й слѣдъ думата: «щети» да се вмѣтнатъ думитѣ: «чрезъ сѣчение» и послѣднитѣ думи: «чл. 34» да станатъ: «чл. 54».

Въ чл. 33-й фразата: «нарушителитѣ на чл. 42 и 43» да стане: «нарушителитѣ на чл. 32 и 33».

Въ чл. 43-й ал. 1-ва думата: «десетъ» да се заличи, а слѣдъ думата: «точки» да се вмѣтнатъ думитѣ: «освѣтъ 6-тата».

Въ чл. 44 въ таблицата обезщетенията се измѣняватъ така:

«За здрави дървета I-ва величина, дебели 0,10—15 с. м. гр. 3	намѣсто 2	за $\frac{1}{10}$ отъ к. м.
« « « « « « 0,20—25 « « « 2	« 3	« « « « «
« нагнели « « « « 0,10—15 « « « 2 $\frac{1}{2}$	« 1 $\frac{1}{2}$	« « « « «
« « « « « « 0,20—25 « « « 1 $\frac{1}{2}$	« 2 $\frac{1}{2}$	« « « « «
За дървета II-а величина здрави дебели 0,10—15 « « « 5	« 3	
« « « « « « 0,15—20 « « « 4	« 5	
« « « « « « 0,20—25 « « « 3	« 7	

и за дължината на дърветата да се каже: «отъ 5 на горѣ» намѣсто: отъ 5 до 10 метра».

Тия измѣнения, които предлагамъ въ чл. 44 сж именно за това, защото по-дългитѣ дървета се считатъ по-ефтини отъ по-дебелитѣ, но когато се зиматъ на кубатура по-дългитѣ се считатъ по-сжъни отъ дебелитѣ. Зашто за тънкитѣ дървета се предвижда, че съ време тѣ ще дадатъ една кубатура много по голѣма, отъ колкото сега, като сж малки; когато за голѣмитѣ дървета не може да се предвиди, че тѣ ще дадатъ по голѣма печалба на тѣхнитѣ притежатели.

По тия съображения основахъ предложението, което предлагамъ.

Послѣ зъ предложението, което прави на мѣсто: *отъ 5 до 10 метра*, да се каже: *отъ 5 на горѣ*, защото може да има и отъ 10 метра по-дълги дървета.

Въ отдѣлъ Б дърва за горение, послѣдната алинея на чл. 44, която е на край на таблицата да се исхвърли.

Въ чл. 46-й въ 1-та алинея слѣдъ думитѣ: „плаща се“ и въ втората алинея слѣдъ думитѣ: „взема се“ да се вмѣтне думата: „обезщетение“.

Алинеята въ 44 чл. се исхвърля, защото си нѣма мѣстото, а въ 46 се притуря тая дума, за да не би, да се разбере, че това е глоба.

Въ чл. 47 слѣдъ думитѣ: „на нѣкое дърво“ да се вмѣтнатъ думитѣ: „ся улови обѣлената кора“.

Въ чл. 48 слѣдъ думитѣ: „се взема“ да се вмѣтне думата: „обезщетение“.

Въ чл. 49 думата: „яворъ“ се замѣнява съ думата: „кленъ“ и „чл. 47“ съ „чл. 40“.

Въ чл. 53 слѣдъ думата: „глоба“ да се тури думата „гр. двадесетъ“.

Въ чл. 54 слѣдъ думитѣ: „мѣста и времена думата: „и“ да егано „или“.

Въ чл. 63 думата „и“ която иде слѣдъ думата „околийскитѣ“ да се премѣсти слѣдъ думата „граждански“.

Въ чл. 65 да се изхвърли думата „безусловно“.

Чл. 69 и 70 да се изваждатъ отъ глава V и да се премѣстятъ на край на глава III слѣдъ чл. 55.

Въ чл. 73 фразата: „ако този протоколъ съдържа глоба и обезщетение до 50 гр.“ да стане: „ако този протоколъ съдържа глоба до 50 гр. и обезщетение до 300 гр.“

Въ глава VIII въ заглавието да се изхвърлятъ думитѣ: „общи распорѣждания“.

Въ чл. 84 послѣдния алинея думитѣ: „безразлично разряди“ се замѣняватъ съ думитѣ: „областни, общински и общественни“.

Въ чл. 111 първата дума „щомъ“ да се изхвърли, а на мѣстото ѝ да се тури фразата: „Въ случай, че иска да направи опозиция“. Слѣдъ думитѣ: „околийски началникъ“ да се вмѣтне думата „като“.

Слѣдъ чл. 118 да се приложи новъ членъ 119 така: „пазачитѣ на частнитѣ гори ще се потвърдяватъ отъ надлѣжнитѣ околийски началници“.

На чл. 120 на края „гр. 2“ да стане „гр. 1“.

На чл. 128 да се приложи слѣдующата алинея: „При издаването на тия позволителни билети, и въобще колчимъ се дава на членоветѣ на една община да се ползватъ отъ нейнитѣ общински гори, трѣбва да се има предъ видъ равното право на всяки членъ за ползване отъ тия гори“. И слѣдъ думитѣ „кметоветѣ на общинитѣ“ вмѣтатъ се думитѣ „или кметоветѣ на отдѣлитѣ на общинитѣ“.

Това приложение въ 128 чл. намирамъ за необходимо, като имамъ предъ видъ злоупотрѣбленията, които ставатъ въ общинскитѣ гори. Тѣ носятъ само това име, но жителитѣ на общинитѣ не се ползватъ на равно отъ тѣхъ. По заможнитѣ селяни вкарватъ въ общинскитѣ гори — като че сж тѣхни — по 100-200 души, и сѣчатъ колкото искатъ; така щото тия хора изсичатъ и онай частъ, която се пада на сиромаситѣ, които нѣматъ срѣдства да работятъ въ такъвъ голѣмъ размѣръ, както богатитѣ. Не зная дали правителството има извѣстие за такива злоупотрѣблениа; нѣ тѣ ставатъ постоянно, и има такива случаи, както на пр. въ Бѣльово, дѣто е флагрантно нарушено такова право, за което заслужва да се спомѣне въ Обл. Събрание. Азъ мисля, че правителството не е изучило това, но за въ бѣдѣще азъ се надѣя, че то ще даде своята помощ за съхранение на правата на Бѣльовци.

Чл. 139 се вдига отъ глава X за посѣвяването, и се премѣства слѣдъ чл. 86 въ глава VII, за уряда на областнитѣ гори, така измѣненъ: „когато въ областни гори има придобито право на общини, общества и частни лица за па'ша, ако за подобряването състоянието на ония гори е нужно спиранieto за извѣстно врѣме на па'шата, това става, като се удовлетворятъ за това спиране на па'шата, имѣющитѣ на нея право страни“.

Въ чл. 159 послѣдната алинея да се изхвърли.

Въ чл. 162 думитѣ: „чл. 59-й отъ притурката № 9 на Орг. Уставъ“ да се замѣнятъ съ думитѣ: „чл. 9-й и 110-й на настоящий законъ“.

Въ 139 чл. Права това, защото самий членъ не може да се разбере, азъ му давамъ по широка смисълъ.

Тукъ както може да се разбере, вижда се, че се касае, само когато въ една частъ на областна гора, трѣбва да стане подновяване на гората. Това обаче може да стане и въ цѣль единъ лѣсъ. Затова намѣсто да се ограничава подновяването въ една частъ, да се каже въ по-общи думи, за да може да стане по-широко приложение на тоя членъ.

Това сж измѣненiята, които намирамъ за нужни, да станатъ въ тоя законопроектъ.

Както видѣхте повече сж редакционни; а малко отъ тѣхъ сж, които се отнасятъ до сжщността на съдържанието на закона.

Намирамъ тоже за необходимо да станатъ нѣкои добавки въ тоя законопроектъ. Въ ланскій законопроектъ бѣше посвѣтена една глава за ползувание на общинитѣ отъ областнитѣ гори; а понеже знаемъ, че много общини у насъ се ползватъ отъ областнитѣ гори, било чрѣзъ сѣчение, или пасение, мисля, че такова нѣщо е нужно да се предвиди и сега въ тоя законопроектъ.

За тая цѣль азъ предлагамъ тутакси, слѣдъ глава IX *за ползувание отъ общинскитѣ гори*, да се виѣтне една глава X, съ слѣдующето съдържание, което зимамъ отъ ланскій законопроектъ, малко измѣнено (чете):

За ползувание отъ областнитѣ гори.

Чл. . . На общини, които нѣматъ свои гори, горското управление имъ позволява да сѣкхтъ дървенъ материалъ отъ близнитѣ областни гори било за земеделчески потрѣби, било за сгради, за горение и за други домашни нужди, въ мѣста нарочно опредѣлени, безъ да плащатъ за това нѣкаквъ данѣкъ.

При опредѣлението нужното за всяка община количество дърва за всяка година, горскитѣ чиновници зематъ мнѣнието на старейшинскитѣ съвѣти на надѣжнитѣ общини. При това опредѣление ще се взима предъ видъ, не онова колкото тѣ до сега сж употрѣблявали, но което ще имъ трѣбва като се въведе въ тѣхъ единъ по-пестовенъ начинъ на горение дърва, като направата на общи печи и пр.

Чл. . . На балканскитѣ общини, които се поминуватъ съ дърводѣлство и нѣматъ свои гори ще се дозволява сечението на дървенъ материалъ и за продажъ въ близнитѣ тѣмъ областни гори безъ наддавание, като плащатъ обикновения десѣтъкъ и горско право, които ще се опредѣляватъ всяка година отъ финансовитѣ съвѣти въ присѣдствието на горскитѣ инспектори върху оцѣнението на дървата на мѣстото.

Чл. . . При опредѣлението на пространството отъ областнитѣ гори, въ което една община ще сѣче, зематъ се предъ видъ нуждитѣ за поминѣка на общината, по тий не се удовлетворяватъ освѣнъ до колкото интересътъ за съхранението на горигѣ го позволява.

При всячки отсѣпки на общинитѣ въ областнитѣ гори за сѣчение пазятъ се всичкитѣ правила за експлоатация.

Чл. . . Предпочтение на общини за ползувание отъ близни тѣмъ гори безъ публично наддавание, допуца се, и когато се касае за събиране жьладъ. А пасението на добитѣка на общинитѣ се позволява въ близнитѣ тѣмъ областни гори и на опредѣлени мѣста безплатно, за което кметоветѣ сж длѣжни ежегодно презъ м. Февруарий да представятъ списѣкъ за добитѣка колко има да се пасе.

Тия членове сж сжществували въ ланскій законопроектъ, и азъ мисля, че трѣбва да се туратъ въ тоя годишнй законопроектъ, предъ видъ на условията на нѣкои общини, жителитѣ на които исклучително се поминуватъ съ земеделѣие и съ дръварство.

Има да ви помоля да приемете прибавление на още една глава, съ слѣдующето съдържание (чете):

ГЛАВА . . . Врѣменни распорѣждания.

Чл. . . За всяка гора ще влизатъ въ пълно приложение всичкитѣ отнасящи се до категорията на която принадлежи опредѣления на нѣстоящй законъ, щомъ се изпъл-

ният формалноститѣ предвидени въ гл. 1 и 2 и распорѣжданията на глава 7 на тоя законъ. Преди да стане това, за всяка гора, отъ каквато и да е категория, и за произхождащия отъ нея материалъ, щомъ влезе въ сила настоящия законъ прилагатъ се слѣдующитѣ распорѣждания :

а) Прилагатъ се напълно чл. 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 39, 40, 41 и № 2, 3, 4, 8, 9 на чл. 42 още чл. 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 114, 115, 116, 117, 118, 120, 121, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 140, 162, 179, 180, 182.

Малко чудно може би ще ви се види, какъ азъ распорѣждамъ законътъ и предлагамъ такива приложения; но да ви дамъ обяснения :

Ако сте преглѣдали съ внимание законопроекта, който сега гласуваме, ще видите, че въ него има двѣ различни части: едната частъ, която опредѣлява, че всичкитѣ гори находящи се въ областта, се дѣлятъ на четири категории, и ще минатъ презъ една провѣрка, т. е. горското управление, чрезъ процедурата опредѣлена въ закона, ще опредѣли, коя гора е областна, коя общинска, коя общественна и коя частна. Слѣдъ това ще се пристѣпи къмъ разграничението на тия гори. Слѣдъ това идатъ распорѣжданията на гл. VII, споредъ които горското управление ще пристѣпи къмъ изучаването на горитѣ, на тѣхното пространство и състояние и на материалътъ, който съдържатъ. Слѣдъ като се извърши всичката тая процедура, слѣдъ като станатъ тия распорѣждания, горската властъ само тогава е въ състояние, да опредѣли, какъвъ урядъ трѣбва да се въведе въ всяка гора. Ако сте прочели съ внимание законопроекта, ще видите, че не еднакво ще се експлоатиратъ всичкитѣ гори; това ще зависи отъ възрастта на гората, отъ материалътъ, който съдържа тя; въ единъ размѣръ ще се сѣче въ една гора, а въ друга, въ другъ размѣръ. Послѣ не тъй свободно ще може да распорѣжда горското управление съ частнитѣ гори, както ще распорѣжда съ общинскитѣ и областнитѣ.

Отъ това се вижда, че пълното приложение на тоя законъ и на горскитѣ режими за всяка категория гора — какъвто трѣбва да бѣде той — не може да стане, освѣнъ слѣдъ провѣрката, разграничението и изучаването на горитѣ. Като поглѣднете процедурата, която трѣбва да слѣдва за тия операции, ще видите, че до гдѣто се свърши тая процедура, и да стане това изучаване, отъ което ще се води горското управление, може да се минатъ 3—4 год., а мене е страхъ, че до гдѣто нии бѣдемъ въ състояние да приложимъ тоя законъ, той ще стане излишенъ; защото както сега се сѣчатъ горитѣ едва ли ще има нужда слѣдъ нѣколко години отъ такъвъ законъ.

Слѣдователно като имамъ всичко това предъ видъ, азъ предлагамъ тукъ едни особенни распорѣждания, въ тая глава, споредъ които тутакси слѣдъ промулгирането на тоя законъ, да влезатъ въ изпълнение ония членове, които казахъ по-горѣ, за всяка гора, безъ разлика; и преди още да се провѣратъ правата за притѣжаніе на горитѣ, за тѣхнитѣ граници, и преди да стане това изучаване, да влезатъ въ изпълнение ония членове, които гарантиратъ съхранението на горитѣ.

Поглѣднете Г-да въ законопроекта, и ще видите, че всичкитѣ членове, които цитирамъ, се отнасятъ първо до полицията за горитѣ, второ до пожаритѣ, трето до пасението на горитѣ, и четвърто до правата, които се събиратъ отъ дървесния материалъ. Тия сѣ такива нѣща, за които може да станатъ распорѣждания, преди още да стане провѣрка на горитѣ, преди да стане тѣхното разграничение, и преди да стане тѣхното изучаване. А всич-

китѣ други распорѣждания зависятъ отъ тая процедура, която казахъ. Щомъ се изпълни тая процедура, върху една гора, тутакси за нея се прилага напълно законътъ. Но за вечникитѣ гори, преди да стане тая процедура, необходимо е поне да се приложатъ ония мѣрки, предвидени въ тоя законъ, които не зависятъ отъ распорѣжданията, каквито предвижда глава 1, 2 и 7. Не зная, да ли е нужно да се впускамъ още въ по-подробни обяснения.

Но ще ви кажа още слѣдующето: напр. промулгира се законътъ. Ви виждате, че азъ съмъ сѣкалъ дървата по неправиленъ начинъ и казвате ми, че подлѣжа на глоба. Питамъ: защо? отговорете ми, че има законъ който казва, че областнитѣ и общинскитѣ гори подлѣжатъ на такъвъ режимъ; но азъ ще ви кажа: моля ви, кажете ми въ коя категория попада гората, въ която азъ съмъ сѣкалъ дървета неправилно? Ви не ще бѣдете въ състояние да ми отговорите, защото процедурата предвидена въ първата и втората глава, и изучаването на горитѣ не ще бѣде свършено. Слѣдователно не ще бѣдете въ състояние, да ми наложите наказание. Мисля, че тия обяснения сѣ достатъчни, да разбере Почит. Събрание, че не може друго-яче да се разбере прилагането на тоя законъ, освѣнъ или да приемемъ, че догдѣто се приложатъ главитѣ 1, 2 и 7, трѣбва горитѣ да останатъ пусти, да не влиза никой въ тѣхъ, — тогава азъ дѣйствително съмъ съгласенъ, че отъ предложението на тия членове не ще има нужда; или трѣбва да приемемъ онова, което е истинна, че нашето население не може да се сипе, да влиза въ гората. А като не може да се сипе, то трѣбва неговата работа въ гората да се тури въ известни ограничения, каквито сѣ възможни. Единичкитѣ такива ограничения азъ намирамъ въ приложението на мѣрките, които ви предлагамъ.

Освѣнъ по-горѣ цитиранитѣ членове, които ви предлагамъ, азъ ще ви предложа още и слѣдующитѣ мѣрки (чете).

б) Запрѣщава се сѣчението на дървета имеющи диаметръ по-малко отъ 15 с. м.

Осѣчениитѣ противъ това запрѣщение дървета се конфискуватъ гдѣто и да се намиратъ, освѣнъ ако тѣ се намиратъ вече въ складоветѣ на тържищата при станциитѣ или въ градоветѣ.

Считатъ се за сѣчени отъ дървета съ диаметръ по-малки отъ 15 с. м. издѣланитѣ грѣди въ четвъртита форма, ако диагоналната линия на тая форма е по-крапа отъ 15 с. м. Отъ такъвъ размѣръ грѣди рѣзани, (бичени не дялани) не сѣ запрѣтени и не се конфискуватъ.

Могатъ да се сѣкатъ и по-слаби отъ тѣзи дебелина дървета съ дозволение на горскитѣ власти. Това ще се доказва ако отрѣзанитѣ дървета сѣ маркирани съ чука на надлѣжний Горскій Агентинъ. Такива дървета не подлѣжатъ на преслѣдване.

За подкрѣпление на тая послѣдняя мѣрка не считамъ за нужно да се впускамъ въ обяснения, тъй като съмъ ги давалъ три пѣти въ Обл. Събрание. Ако поискаме свѣдения отъ надлѣжнитѣ власти, нии ще се увѣримъ, че въ областта освѣнъ дървата за горѣние, сѣчатъ се дървета за граденне на година най-малко отъ 1—2,000,000 млади и слаби дръвчета, които, ако би да се приложатъ тия мѣрки, предлагани отъ менъ, може да се изваждатъ отъ по-дебели дървета едва ли отъ 40—50,000 трупа. Сега при не-сѣществуването на тая мѣрка, тия дървета, които ще се искаратъ отъ 40—50,000 трупа, искарватъ се отъ 2,000,000 малки дръвчета. Въобразете си Г-да, колко сѣ тия 2,000,000 дръвчета; то значи, всѣка година да се опустошава по единъ голѣмъ лесъ.

И това става само за туй, защото нѣма никой законъ, който да запрѣщава сѣче-

нието на младитѣ дървета. По нѣкога правителството е зимало мѣрки, противъ такова сѣчение; но резултатътъ е билъ тоя, че тогава сѣчени младитѣ дървета повече. До гдѣто надлежний агентъ може да спре това сѣчение, селянитѣ натрупватъ голѣми количества.

Незная да ли ще трѣбватъ още повече доказателства за да ви убѣда Г-да, че тоя законъ неже може напълно да се приложи, освѣнъ за едни гори слѣдъ три години, за други слѣдъ четири, а за други слѣдъ петъ, и ако нии отъ *интересъ за съхранението на тия гори* гласуваме тукъ единъ законъ, то непременно трѣбва да усиновимъ тия мѣрки. Не настоявамъ, че непременно трѣбва да се усиноватъ тия мѣрки, защото това е само гдѣличкане на моитѣ чувства, ако би да се приематъ. Азъ приемамъ всякакви други мѣрки, които нѣкои отъ почит. събратия биха предложили; стига да може да се предотвардатъ горитѣ отъ тѣхното опустошение. Друго-яче нищо нѣма да постигнемъ съ едно такова гласуване на единъ законъ, за който сме напълно увѣрени въ сърдцето и мозъкътъ си, че той едва ще може да захване, да се прилага слѣдъ 3—5—6 год., това е явно, като слѣдствие. Слѣдователно казвамъ го пакъ, че, ако нашата работа, не е тукъ само да *гласуваме* единъ законъ и само да се каже, че имало законопроекти повече излѣзли отъ Събранието; но да *свършимъ* нѣкоя работа необходимо е, да се приематъ тия мѣрки, които азъ предлагамъ, и които права по изискване на съвѣстѣта си; защото мисля, че, ако не направа всичкитѣ тия заявления днесъ, и ако не настоявамъ за приеманieto на тия мѣрки, полѣзни за страната, която ме е родила, то азъ права едно престѣпление.

Предсѣд. Тѣй като предложението на Г. Консулова се отnosi до разни членове, азъ мисля, че най-добрѣ е, да се разисква членъ по членъ. Инакъ ще влеземъ въ безсходенъ пѣтъ. Ако се подкрѣпятъ всичкитѣ тия поправки, отъ 10 души, то ще се турятъ на разискване.

Подкрѣпятъ ли се? (Подкрѣпятъ се.)

Г. Бѣлчевъ: Азъ зимахъ думата, за да увѣря Г-да депутатитѣ, че поне мене не се вижда странно туй предложение, което направи при третото разискване Г. Консуловъ; наопаки азъ го нзмѣрвамъ много справедливо, защото той като депутатъ е въ пълно право — макаръ при третото гласуване — да предложи всичко, както му заповѣдва съвѣстѣта — както се изрази Г. Костовъ. Нѣ нека ми позволи, да му кажа, че не обясни достатъчно такава голѣма поправка, която е цѣло раздрѣйкване на този законопроектъ, щото азъ за моята смѣтка и нѣкои близки до мене неможаха да си съставятъ понятие, въ какво се състои тази поправка. Невѣрвамъ даже, че правителството разбра добрѣ. Тѣй щото е желателно, да ги обясни повече. Но отъ друга страна съмъ увѣренъ, че Г. Консуловъ е предложилъ много хубави нѣща като човѣкъ компетентенъ по тѣзи работи.

Осѣнъ това, виждамъ и азъ нѣкои малки погрѣшки; напр. въ чл. 49 да се промѣни „яворъ“ на „*клѣнъ*“. А втората алинея въ сѣщия членъ, трѣбва съвѣтъ да се исхвърли, защото е повторение на първата алинея. Именно въ първата алинея се казва: „За всички мѣзги отъ дърветата и пр. зимъ се 5. гр. златни за единъ килограмъ“. А въ втората: за мѣзга отъ яворъ или брѣза зиматъ се 2 гр. златни за килограмъ“.

Слѣдователно това е едно повторение и трѣба да се отхвърли.

А въобще съмъ на това мнѣние, понеже поправката на Г. Консулова се подкрѣпи отъ 10 души, то нека се съгласи Събранието, да я приеме „*en bloc*“.

Предсѣд. Само за разискванието се подкрѣпи.

Г. Груевъ: Не можемъ да говоримъ изобщо върху всичко, но трѣбва да се за-
качи едно по едно.

С. Костовъ : За направенитѣ забѣлки на Г. Консулова, които вѣрвамъ, че ще принесатъ много полза като се приематъ въ този законъ, азъ съмъ на мнѣние да се испрататъ на сѣщата комисия, която разгѣда този законопроектъ, и въ сѣщото врѣме, да дадемъ възможностъ на правителството, да може да се запознае съ тѣхъ и въ бѣдѣще едно засѣдание да ги гласуваме. Колкото имаме сега врѣме на расположење ми се чини, че, ако ги разгѣдаме въ днешното засѣдание може да направимъ нѣкои онущения. И тъй както правимъ за всичкитѣ почти важни измѣнения, да ги испратимъ на комисията, и вѣрвамъ, че Обл. Събрание ще ги разгѣда съ готовностъ.

Дир. Д-ръ Хакановъ : Поправкитѣ, които предлага Г. Консуловъ, не сж толкова много ако бѣха се раздѣлили на двѣ части, т. е. ако бѣше той говорилъ найнапредъ за поправкитѣ на до сега гласуваний законопроектъ, а послѣ да е приложилъ добавленията. Но понеже всичко това направи скупомъ, за това на Събранието сж се видѣли твърдѣ дълги поправки, и за това има предложение, да се повърне предложението пакъ на комисията. Азъ мисли, че начинътъ по който се погѣдна на поправкитѣ отъ Г. Консулова е доста добръ, и слѣдъ като стана гласуване на нѣкои поправки по-маловажни, ако Събранието мисли, че по важнитѣ е по-хубаво да се дадатъ на изучаванieto на комисията, то нека се препратятъ. Именно мисля, че има нѣкои поправки, които се отнасятъ къмъ типографически погрѣшки и които могатъ и сега да се поправятъ напр. поправката на Г. Харманлискии представителъ може да се приеме и сега. Но разбирамъ, че ще дойдатъ нѣкои въпроси относително другитѣ поправки на Г. Консулова, за които Събранието не ще бѣде въ състояние да се произнесе този часъ, нито ще може правителството да се ориентира, защото този законпроектъ е претърпѣлъ голѣми измѣнения въ комисията и Събранието го е преработило изново, тъй щото правителството не е могло да вземе всичката отговорностъ върху него. А въ сѣщо врѣме като дойдоха сега нови предложениа, то естествено правителството не може да има този или онзи ангажманъ.

За това моля Г. Костова, да отложи своето предложение за по-нататѣкъ и да пристѣпимъ къмъ разгѣжданieto на разнитѣ поправки, които Г. Консуловъ направи къмъ разни членове, и азъ съмъ на мнѣние, че може да се почне сега, а послѣ да видимъ за други.

Азъ самъ ще покажа на една поправка въ чл. 2-й алинея 3-та, гдѣто има на вѣрно една типографическа погрѣшка именно: „на мѣсто на тѣхното владѣние“, трѣбва да се каже: *на тѣхното право за ползуване.*

Преди всичко, имамъ честь да обява, че по-голѣмата часть отъ предложенията на Г. Консулова сж приемливи; защото и правителството въ разгѣжданieto на законпроектъ е дошло до сѣщитѣ убѣждения, както Г. Консулова.

Хр. Гендовичъ : Отстъпвамъ думата на Г. Консулова. (Гласове: о, о!)

Г. Консуловъ : Признавамъ забѣлжката на чл. 49-й за умѣстна, колкото се отнася до редакцията, а пакъ въ сѣщността нѣма погрѣшки въ този членъ. Тукъ се казва за всичкитѣ мѣзги отъ дърветата, изобщо взема се по 5 гр. златни за единъ килограмъ, а по-надолу се казва, че за мѣзги отъ брѣза или яворъ, взема се само два гроша. Наистина, че можеше това да се каже и по-горѣ намѣсто да става особена алинея.

Колкото се касае до разгѣжданieto на станалитѣ поправки, азъ почитамъ високо мнѣнието на почитаемото Събрание, и обичамъ това мнѣние да бѣде просвѣтено и рѣшенiята, които излизатъ отъ него да бѣдатъ съзнателни. За това съмъ напълно съгласенъ съ предложението което стана: тия мои поправки и добавки да се изучаватъ или отъ

комисиата или безъ да се повръщатъ на нея да се разгледатъ една по една въ Собранието. Това е дѣйствително най-рационално нѣщо. Сега за обяснение искамъ да кажа нѣщо, какъ можахъ да излизатъ сега поправки и доправки, които сж може би равни съ самиятъ законопроектъ. Той се вече разглежда членъ по членъ при второто четение. Това стана така: първо моятъ поправки сж повече редакционни, и не зная какъ сж могли да се вмъкнатъ въ законопроекта. И това надали ще ми се више много въ грѣхъ ако ги поправямъ, но чини ми се, че съмъ направилъ даже добро гдѣто предложихъ тѣзи поправки. А колкото за допълненията, които предлагахъ азъ, тѣ не излизатъ отъ комисиата, а излизатъ собствено отъ мене.

Гдѣто забѣлѣжи Г. Директоръ Хакановъ, че би било по лѣсно, ако бѣхъ направилъ предложението на двѣ части на поправки и допълнения, азъ казахъ още въ начало, че това стана както желаше Г. Директора, като раздѣлихъ своето предложение на двѣ части: едната която съдържа всичкитъ поправки, а втората която съдържа допълненията. По този начинъ както представихъ предложенията, тѣ дѣйствително не би могли да се приематъ тъй en bloc, освѣнъ ако се предполага, че почит. Собрание има едно извънрѣдно довѣрие, въ моята опитностъ по работата. Но азъ таквъзъ нѣщо немога да си приписвамъ; за това азъ съмъ съгласенъ да се разискватъ тия предложения въ едно по-охално врѣме едно по едно, стига само да се даде на Собранието възможность, да ги приеме. Моята цѣль е само да се приематъ, защото съмъ увѣренъ, че сж умѣстни. За това азъ може би щѣхъ да подкрѣпа предложението на Г. Костова само не зная, до колко ще бѣде умѣстно да се повръща работата на комисиата, която вече свърши своята работа по този предметъ, и не би било право да я занимаваме отново съ нея. За това мисля, само да се отложи за едно друго заседание.

Има и друго едно нѣщо, което ще кажа за мое оправдание: че една главна причина, гдѣто при третото разискване се предложиха толкозъ поправки, е че азъ не съмъ билъ при второто разискване. Азъ пристигнахъ едвамъ при края при гласуването на последната глава и не съмъ ималъ врѣме да исправя тѣзи забѣлѣжки, за това ги оставихъ за сега.

От. Тилевъ: Азъ вѣма самъ да благодаря на Г. Консулова, гдѣто си е задалъ толкози грамаденъ трудъ, да направи всички тия бѣлѣжки, които сж били необходими споредъ неговитъ възгледи да се тургатъ въ закона който предлѣжи да гласуваме окончателно. Нека си каже истината, че тѣй бѣлѣжкитъ направени отъ Г. Консулова, въ видъ на поправки и доправки не са 5—10 но сж довольно много, и тѣй като освѣнъ тѣзи поправки и доправки има цѣли двѣ глави, които трѣбва да се приложатъ при този законъ — което нѣщо споредъ неговитъ възгледи е необходимо, и съ което азъ съмъ напълно съгласенъ, то за да можемъ ние съ пълно съзнание, да подкрѣпимъ тѣзи поправки, доправки и допълнения, азъ бихъ желалъ да се приеме предложението на Г. Костова, което гласи: да се повърне законътъ на сжщата комисиия, отъ която е излѣзналъ. Г. Консуловъ още като председател на тая комисиия, ще може още да се занимава съ изучаването на всички тия нѣща, и въ едно бѣдещо заседание сжщата комисиия да предложи устно или съ рапортъ тѣзи измѣнения, които могатъ тогава да се приематъ съзнателно. А въ този хаосъ, въ който се намираме сега, азъ поне немога да се съглася, да подкрѣпа ни едно предложение, преди да се заинтересуваме за всичко. Ние неможемъ да излеземъ изъ този хаосъ, освѣнъ да приемемъ предложението на Г. Костова, и като се убѣдимъ, тогава въ пълно съзнание ще се произнесемъ, и вѣрвамъ, че всичко ще се приеме.

Настоявамъ да се приеме това предложение на Г. Костова, което ще бѣде отъ голѣмъ интересъ за самото Сѣбрание, както и за населението, което се ползува отъ горитѣ.

Председ. : Подкрѣпя ли се предложението на Г. Костова? (Подкрѣпна се). Кои сѣ за да се препратятъ предложенията на комисията да станатъ прави. (Болшинство). Приема се. Но напомнявамъ, че въ Вжтр. Правилникъ има една алинея, именно въ чл. 51 която гласи (чете). Всичкиѣ законопроекти, които сѣ преминали второто разискване, се подлагатъ безъ да могатъ да се препратятъ вече на комисии на трето разискване.

Д. Стамболовъ : Преди гласуването азъ бѣхъ поискалъ думата да кажа, че не е възможно да се прати това на комисията и че е възможно да се намѣри друго сръдство, което може да спогоди и желанието на Г. Консулова и желанието на Сѣбранието; т. е. тия поправки които прави Г. Консуловъ да се напечататъ, и въ едно второ разискване да се дадатъ на Г. Представителитѣ да ги гласуватъ членъ по членъ. Поправкиѣ трѣбва да ги има всѣки предъ себе си, за да можемъ да се убѣдимъ за тѣхната полѣзност или врѣда и да можемъ да гласуваме. Сега както стана предложението и се гласува това е нищо противъ правилника, и за това прави предложението да се напечататъ всичкиѣ поправки и въ друго засѣдание да се разгледатъ, и то най-напредъ ония поправки, които се отнасятъ до извѣстни членове, а послѣ допълненията.

Това предложение прави азъ.

Дир. Д-ръ Хакановъ : Азъ мисля, че рѣшението, да се прататъ тѣзи поправки на комисията е станало, макаръ и противъ правилника, но сега не може друго освѣнъ самата комисия да се произнесе утрѣ, че не може да го разгледа. Но както и да е, Сѣбранието е свободно да тълкува правилника, както обича; но по моето мнѣние негрѣбваше всичкиѣ поправки, да се пращатъ на комисията, защото не сѣ токозъ голѣми. Азъ напри. имамъ написани всичкиѣ върху своя законопроектъ и ви увѣрявамъ, че не сѣ токозъ много както мислите. Само затова се струватъ много, понеже Г. Консуловъ, като правеше поправкиѣ, обясняваше ги и тѣзи обяснения се виждатъ доста дълги. Послѣ дохожда ново допълнение за приврѣменитѣ мѣрки; и съ това свършва. Ако Сѣбранието бѣше захванало да разисква тѣзи поправки членъ по членъ, то нише да се увѣри, че не сѣ токозъ много. Азъ мисля, че предложението на Г. Стамбулова не ще бѣде добръ да се приеме, понеже нѣма нужда да се печата, тъй като въ нѣколко членове има добавки само по нѣколко думи, и ако се печата, то не значи нищо друго, освѣнъ да се изгуби и тѣй кѣсото време.

Вие знаете, че комисията на Общитѣ Сгради има доста важни работи да изучава: има въпросъ за мѣрките и тѣглилките, има въпросъ за чалтицитѣ, въпросъ за жѣлѣзницата, и ми се чини, че не трѣбва да се натоварва съ изучаванieto на тѣзи доправки, които се отнасятъ повече до типографически погрѣшки, отъ колкото да се счататъ за голѣми и сериозни доправки.

Има тоже въпросъ за прибавките. Той е единъ въпросъ по начало; за него може Сѣбранието да се произнесе: приема ли Сѣбранието, че може законътъ да се приспособи, преди да се опредѣли, кои сѣ общински, обществени и частни гори; ако е тѣй тогава нѣма, освѣнъ да се приеме предложението на Г. Консулова. Ако Почиг. Сѣбрание мисли, че трѣбватъ и предварителни мѣрки, тогава да приеме това предложение. Въ сѣщностъ поправките на Г. Консулова нѣматъ голѣма обширностъ, само, ако се разглеждатъ една подиръ друга. Но така вижда се работата много дълга. Азъ мисля, че сега е на дневенъ редъ този въпросъ по законопроекта за горитѣ. Сѣбранието взима едно рѣшение и утрѣ може или комисията да го отхвърли или както и да е, да се направи. Нѣ

на всеки начинъ, като се прие едно предложение, за което Събранието ще си изтъква правилника, то мисля, че не трѣбва да се приема предложението на г. Стамбулова; защото ако се приеме това, то нѣма да стане друго, освѣнъ да туримъ комисията въ едно положение, гдѣто не ще да може, да се занимава съ други сериозни въпроси; тъй като комисията до сега се е занимавала цѣла сесия съ този въпросъ, и най-сетнѣ този законопроектъ мина презъ толкозъ фази, падна вече веднажъ и пакъ се прие, тъй щото е желателно да се свърши частъ по-скоро.

Д. Стамбуловъ: Предъ Почит. Събрание има нѣколко въпроси вслѣствие на това гласуване, което стана преди малко. Първий въпросъ бѣше можали да стане такова гласуване? Но то се вече рѣши. Сега излиза другъ въпросъ: като сме гласували противъ правилника, да ли това рѣшение може да се изпълни или трѣбва да се вземе друго рѣшение; и послѣ дохожда моето предложение.

Азъ ще говоря върху първиятъ въпросъ именно, когато Обл. Събрание гласува едно предложение противъ правилникътъ може ли да се вземе въ внимание или не? За този въпросъ не веднажъ се е произносило Обл. Събрание, че не може. Наистина, Обл. Събрание гласува на свой начинъ и на своя воля, но не може да се приеме, че Обл. Събрание когато му се представи случай, може да гласува противъ свойтъ правилникъ, защото тогава ще излѣзе единъ таквъ редъ гласувания, който ще тури въ безредица Обл. Събрание. Като е тъй работата, азъ мисля, че всѣко рѣшение станало противъ правилникътъ е ничтожно; слѣдователно онова рѣшение, което се взе преди малко, не може да има никаква сила и значение.

Като дохождамъ до моятъ въпросъ, да се напечатѣтъ тѣзи поправки, за да може Събранието да гласува въ съзнание на работата, менъ е много драго, че дойде Г. Директора на Общитѣ Сгради, да ме подкрѣпи съ своитѣ думи. Той казва, че работата не била толкозъ колосална, както се видѣ на мене въ началото; но въ сжщностъ не било така. Сега азъ мисля, че за да можемъ, да се убѣдимъ за сжщността, трѣбва да видимъ написани тѣзи поправки, отъ които ще разберемъ да ли дѣйствително въ сжщността това е нѣщо голѣмо и колосално, или не е.

За това азъ мисля, че не можемъ да направимъ друго-яче, освѣнъ да считаме това рѣшение, което се взима противъ правилникътъ, като не станало, и второ, да се напечати предложението на Г. Консулова, и въ едно отъ бѣдъжитѣ заседания да се разисква. Колкото за това, което каза Г. Директора на Общитѣ Сгради, именно, че не може да се повѣримъ сега, тъй като сме взели вече едно рѣшение, и че трѣбвало да испратимъ това на комисията, значи да изпълнимъ до половина рѣшението, а другата половина да оставимъ; сиречъ комисията да дойде утрѣ и да ни каже, че сме направили нѣщо противно на правилникътъ, когато ние се вече убѣдихме, че правимъ грѣшка.

За това, ще моля Събранието, да счита гласуването като не станало и да се приеме моето предложение, а въ другъ день да се разисква предложението на Г. Консулова.

Предсѣд.: Обл. Събрание има по-голѣмъ авторитетъ отъ Вътрѣшниятъ правилникъ, то може и да измѣни нѣкои членове, защото той е господарь, а не правилникътъ.

Г. Бѣлчевъ: Обл. Събрание наистина е господарь на рѣшенията си; но ще по моля почит. бюро, да се увѣри, че тъй лесно почит. Събрание не може да отмѣни този правилникъ. Събранието направи по-напредъ голѣма грѣшка. Има тамъ една бѣлѣжка, че трѣбва да се подкрѣпи предложението за измѣнение на правилника най-малко отъ 14 души и пр. Азъ моля, да не се взима това тъй легко.

Председ.: Това да се промѣни правилникътъ, рѣшено е при отварянето на сесията, но още не е извършено.

Д. Х. Бояджиевъ: Азъ мисля, че нѣма да нарушимъ правилникътъ, ако приемемъ това предложение; защото преди всичко, трѣбва да глѣдаме да направимъ законъ за да не се опропагиватъ горитѣ, ако и да съгрѣшимъ противъ нѣкои малки формалности. Азъ мисля, че най-добро ще бѣде ако неможемъ днесъ да си съставимъ понятие за измѣненіята, които предлага Г. Консуловъ, просто да отложимъ днесъ третото гласуване на този законъ, и Г. Консуловъ слѣдъ като преглѣда още веднажъ тия поправки да се напечататъ, и тогава да присѣднемъ къмъ третото разискване съгласно съ правилникътъ. Послѣ ще се представи една поправка, подиръ друга и ще се приеме или отхвърли. По този начинъ нѣма да станатъ никакви нарушения противъ вътрѣшния правилникъ.

Най-сетне знаемъ всички, че Г. Консуловъ още въ третото разискване членъ по членъ, бѣше направилъ тѣзи съществени измѣнения, но тъй като той отсъствуваше неможа да ги представи. А да махнемъ сега по тая причина тия поправки, ще направимъ по-голяма грѣшка, отъ колкото ако отложимъ сега третото разискване на законътъ за горитѣ, за друго засѣдание, въ което ще бѣдатъ представени тия поправки. Тогава Г. Консуловъ като председател на комисията, ще предлага всѣка поправка и тя ще се подкрѣпи и гласува по рѣдъ, и тъй ще станатъ всичкитѣ поправки въ третото гласуване, иначе колкото и да говоримъ по този въпросъ неможемъ да излѣземъ до изходенъ край, освѣнъ да отложимъ третото гласуване, до гогато се напечататъ тѣзи поправки.

От. Тилевъ: Членъ 51 алинея 3-а отъ вътрѣшния правилникъ казва: Всичкитѣ законопроекти, които сж преминали второто разискване, се подлагатъ безъ да могатъ, да се препращатъ вече на комисии, на третото разискване.

Напълно съмъ съгласенъ, че трѣбва да се придържаме доста строго до нашия правилникъ. Но нашия вътрѣшенъ правилникъ не нищо друго освѣнъ, рѣшение на Обл. Събрание или нѣколко рѣшения събрани вкупъ. Сега предъ видъ на толкозъ огромни ползи да ли е по-предпочително за една несъзнателна погрѣшка, която сме направили споредъ правилника, да остане цѣлиятъ законопроектъ не пълненъ и безъ дѣйствие, който вече се внася въ всѣка една сесия, или да се поетъжи малко противъ правилника.

Азъ пакъ настоявамъ въпреки даже този членъ, който ни запрѣщава да повърнемъ законопроекта на комисията при третото разискване, да стане такова нѣщо и комисията утрѣ въ засѣданието да ни каже, че не е компетентна да разглѣда този законопроектъ защото и запрѣщава 51 членъ отъ правилникътъ; но ние имаме възможность въ това свободно врѣме, да изучимъ всичкитѣ поправки на Г. Консулова. Инакъ незная какъ ще можемъ да не приемемъ неговитѣ поправки само, защото имаме пречки въ 51-й членъ на вътрѣшния правилникъ.

За това нека се отложи засѣданието сега и комисията нека се произнесе сама, че не е компетентна, но поне въ това свободно врѣме всѣки ще може да изучи бѣлѣжкитѣ на Г. Консулова.

Дир. Д-ръ Хакановъ: Колкото за последната частъ на думитѣ на Оца Тилева, нѣма какво да кажа; но за първата частъ ще кажа, че неможе такъ да се разваля правилникътъ, както мислятъ нѣкои. По мое мнѣние, вътр. правилникъ е законъ за Обл. Събрание и при гласуването трѣбва да се изпълнятъ всичкитѣ закони формалности, както го изисква самиятъ Орг. Уставъ, който казва, че тия работи трѣбва да бѣдатъ

съобразно съ правилника. Сега Обл. Събрание е господарь да измѣни своятъ правилникъ; но догдѣто не го измѣни, Обл. Събрание въ всичкитѣ свои дѣла, трѣбва да се държи о него.

Слѣдъ тѣзи забѣлѣжки ще се ползувамъ отъ случая, да помоля Събранието да не разисква повече, но да мишемъ на дневнийгъ рѣдъ; защото утрѣ ще стане пакъ третото разискване, което нѣма, освѣнъ да заинтересува за тѣзи бѣлѣжки. Азъ отъ страна на правителството заявявамъ, че правителството върху това, което е направилъ Г. Консуловъ, ще бѣде въ състояние да даде своето мнѣние, и безъ да се напечататъ тѣзи поправки. Тукъ не се касае за друго, освѣнъ за нѣкои редакционни и типографически погрѣшки.

Колкото за втория въпросъ, можа да кажа това, което казахъ и по напредъ. Безъ да се мѣча да разисквамъ по нататѣкъ или да тълкувамъ правилникътъ, ще спомѣна само за това предложение, което казва да се напечататъ забѣлѣжкитѣ. По мое мнѣние може да се направи това, и слѣдъ като се приеме това предложение, не остана какво да се разисква по нататѣкъ.

Когато говореше Г. Бояджиевъ, той каза тѣзи предложения да се напечататъ и утрѣ едно по едно да се туратъ на разискване, и слѣдъ като се подкрѣпи всѣко отъ 10 души, да се разисква и гласува. Чини ми се, че това е вече направено и предложението на Г. Консулова сж вече подкрѣпи, защото иначе не щеше да бѣде разисквано вече толкова дълго. Въпросътъ нека се отложи, а освѣнъ това, нека се остави рѣшението на Обл. Събрание, че това се препровожда на комисията, защото може би комисията да изтъкува друго-яче правилникътъ, а не както го тълкува сега Обл. Събрание. Обл. Събрание съ приеманieto предложението на Г. Костова прие, че правилникътъ позволява това. Въ чл. 51-й на правилникътъ е казано, че законопроектъ не може да се поврѣща на комисия когато се дойде до третото разискване. Но на друго мѣсто казва за нови законодателни предложения, които Събранието е свободно, да ги препраща на комисиятъ си. Вие гледате, че тукъ има едно предложение съвършено ново неразглѣждано нито отъ правителството, нито отъ комисията. Може би комисията да даде друго тълкувание на правилника, и за това утрѣ да се произнесе. Азъ моля да се тури на слѣдующий дневенъ редъ.

Г. Консуловъ: Азъ ще подкрѣпа думатъ на Г. Хаканова. Ние се намѣрваме помежду единъ правилникъ, който ни запрещава, да препращаме на комисия единъ законопроектъ гласуванъ вече при третото гласуване, и между едно наше рѣшение станало сега противъ правилникътъ. Ние нѣмаме, освѣнъ да се съобразимъ или съ правилникътъ или съ нашето рѣшение. Споредъ мене, което да предпочетемъ отъ тия двѣ нѣща трѣбва непременно да се придържаме до правилникътъ. Нашето рѣшение азъ го считамъ за нарушение на единъ правилникъ т. е. на единъ законъ, и това или се наказва, или се счита като non aveni. Правилникътъ непредвижда по кой начинъ трѣбва да бѣдемъ наказани ако го нарушимъ; но най малко трѣбва да се счита нашето рѣшение като станало, понеже не е станало съгласно съ правилникътъ. Азъ поне считамъ, че това наше рѣшение не е станало, и ние нѣма освѣнъ да се съобразимъ съ правилникътъ. Да видимъ нататѣкъ, да ли въ сжщностъ врѣди това нѣщо. Ако не може, да се изпрати на изучаванieto на комисията; азъ мисля, че не врѣди ни най-малко, защото комисията изложи вече своитѣ възгледи въ свой рапортъ, а всичко което съдържатъ моитѣ предложения сж мой частни възгледи. Слѣдователно, азъ съмъ онзи, който трѣбва да дамъ обяснения за всѣко предложение отдѣлно. Но защото тия мои предложения съдържатъ много точки, и нада ли ще имаме време, да се разгледатъ едно по едно въ днешното засѣда

ние; толкова повече като г-да депутатът неможаха отведнаж да схванатъ тяхното съдържание и да си съставатъ едно убѣждение, вижда се явно, че сега тия точки неможатъ да се разгледатъ. Като е тъй, азъ моля почитаемото Събрание, да приеме предложението на Г. Хаканова, т. е. да се отложи разглежданieto на тѣзи поправки и допълнения за идущето заседание или за по късно; а разглежданieto на тия предложения станали отъ менъ, може да се приема защото те се подкрѣпиха вече. И за това предлагамъ, ако не да се печататъ, то поне да се литографиратъ и да се раздадѣтъ на г-да депутатътъ слѣдъ два или три дена. Тогава може да се разискватъ и азъ съмъ готовъ да давамъ обяснение за всѣка точка.

Г. Груевъ: Когато се касае, до правилникътъ азъ съмъ на мнѣние, че Обл. Събрание не може да вземе, да го отгнѣява. То е за насъ единъ законъ, и ний не можемъ да взимаме самички рѣшения, единъ денъ така, други денъ иначе. Тогава никога неможе да има редъ въ заседанието. Г. Председателътъ всѣкога има право щомъ види, че е едно предложение противъ правилника, да запрети разискванията. Но тукъ се касае да ли е нарушенъ правилникътъ. Азъ мисля, че не е. Членъ 51-й отъ правилника казва, че доправки и поправки може да се разискватъ при третото гласуване, безъ да се препращатъ на комисия. Събранието може да ги разиска и безъ да ги препраща, но ако мисли, че е полезно да се препратятъ, може всѣкогашъ да ги прати.

За това мисля, че това нѣщо е рѣшено, а между това остава да се напечататъ тѣзи поправки, щото всѣки да е въ състояние, да даде мнѣнието си за или противъ.

Предсѣд. Турямъ на гласоподаване предложението. Въпросътъ за отлаганieto предше ствува. Подкрѣпя ли се предложението, да се печататъ тия поправки? (Гласове: нѣма възражение). Ще се печата. Дневний редъ се исчерпа. Слѣдва прочитанието на рапортитѣ. (Гласове: нѣма).

Д. Стоиловъ: Азъ искамъ, да направя едно предложение на почит. Събрание; т. е. да рѣши Събранието, да се напечататъ протоколитѣ отъ четвъртата редовна сесия, които стоятъ до сега въ рѣжониса, и не сж излѣзли отъ печатъ. Тѣй щото желателно е да се рѣши, да се напечататъ.

Д. Х. Бояджиевъ: Азъ мисля, че такова предложение може да се направи тогазъ, когато се гласува бюджетътъ; тогава може да се гласува такъвъ кредитъ въ канцеларскитѣ разноски.

Дир. Д-ръ Хакановъ: Азъ мисля, че може твърдѣ хубаво да приеме почит. Събрание предложението на Г. Стоилова, ако мисли, че трѣбва да се напечататъ тѣзи протоколи. Азъ като членъ на правителството, тоже подкрѣпямъ това предложение. Колкото и да сж тѣ *несвършени*, но много нѣшти може да послужатъ било за сѣдилища, било за самото правителство. И въ интересътъ на самото Събрание е, да се спазятъ протоколитѣ отъ неговитѣ заседания.

Щомъ рѣши Събранието, да се напечататъ, то бюрото ще се распорѣди да стане това. А не трѣбва извънреденъ кредитъ, Събранието си има сумми за свои канцеларски разноски, които ако не стигатъ, то ще се зематъ отъ непредвиденитѣ разноски, и този въпросъ ще да се уреди.

За това азъ подкрѣпямъ предложението на Г. Стоилова, да се рѣши напечатанieto на тѣзи протоколи; защото ако се отлага това още нѣколко врѣме, то може да се струпатъ толкова, щото не ще може да се четатъ.

Тия протоколи не сж толкось подробно, както протоколитѣ на другитѣ сесии; и за това съ по-малко разности ще се напечататъ. Но ще бѣдѣтъ много полѣзни.

Д. Стоиловъ: Ползата, която може да извлече отъ тѣзи протоколи всѣкой представителъ и всѣки единъ, който се занимава съ администрацията, е много очевидна, защото тамъ има разни въпроси разисквани и разни мнѣния сж дадени по тия въпроси; тѣй щото, излишно ще бѣде да се казватъ повече думи въ полза на напечатването имъ. И моля да се приеме това предложение.

Предсѣд.: Подкрѣпя ли се това предложение? (Подкрѣпя се). Приема ли Събранието, да се напечататъ протоколитѣ отъ IV-та рѣдовна сесия? (Приема).

Д. Стоиловъ: Г-да, имамъ и друго едно запитване, а то се отнася до Дирекцията на Общитѣ Сгради: отъ нѣкое време на самъ, се разнасятъ слухове, че въ Областѣта се спирали телеграми, които се испращали задъ граница. Предложението ми въ това отношение е слѣдующето: да се помоли почитаемото правителство, да распорѣди да се не спиратъ за въ бѣдѣще телеграммитѣ отъ подобно наивно съдържание.

Дир. Д-ръ Хакановъ: Още първитѣ думи на това запитване ме туриха въ невъзможность да отговори на Г. запитвачтъ. Той каза «истина ли е, че е станало такова нѣщо»? Азъ имамъ честь да му заява, че незная нищо подобно.

За туй, за да можа да му отговоря, трѣбва да се тури на дневенъ редъ въ бѣдѣщото засѣданіе, и тогава азъ ще отговоря да ли е истина, че е станало таквось нѣщо или не. И тогава Почит. Събрание ще бѣде свободно, да вземе едно рѣшение.

Д. Х. Бояджиевъ: Понеже става дума за запитванията, то и азъ моля, да се тури на дневенъ редъ едно мое запитване: какво е станѣло съ кредитътъ отпущнатъ за единъ мостъ на р. Тунджа мѣжду Ст.-Загорскій и Сливенскій Департаментъ.

Предсѣд.: По напредъ трѣбва да питамъ, приема ли Събранието, да се тури на дневний редъ предложението на Г. Стоилова. (Гласове: приема). Които приематъ да станатъ прави. (Болшинство).

Х. Д. Х. Бояджиевъ: Г-нъ Директоръ не може да знае всички тѣзи работи, които се отнасятъ до неговата Дирекция, тѣй като преди малко зае този постъ; но поне мисля, че ще знае за единъ въпросъ, който е извѣстенъ почти на синца ни, именно, че въ минало-годишната сесия Областното Събрание отпущна единъ кредитъ отъ 2,000 лири за постройката на единъ мостъ, между Старо-загорскій и Сливенскій департаментъ, на рѣка Тунджа. Сега заминаха вече двѣ години, а нито мостътъ се прави, нито има приготвенъ нѣкаквъ материялъ за постройката.

Коя е причината, гдѣто не сж зети никакви мѣрки за направянieto на тоя мостъ? Още въ по-предшната година два пѣти наредъ се зема такова рѣшение; но нищо не се извърши.

Дир. Хакановъ: И азъ помня, както и Г-нъ Бояджиевъ помни, даже помна малко по-хубаво, че вече въ първий редовенъ бюджетъ на областѣта се бѣше предвидѣла една сума, за единъ мостъ между Сливенскій и Старозагорскій департаментъ; нѣ какво е станало съ това количество, азъ като депутатъ незная, и сега като Директоръ тоже незная нищо. Въ едно бѣдѣще засѣданіе ще дамъ на Г-на Бояджиева, всички подробности по тоя въпросъ.

Предсѣд.: Приема ли Събранието, да се тури на бѣдѣщий дневенъ редъ запитването на Г. Бояджиева? (Приема се).

С. Костовъ: Г-да, като става дума за предложение, азъ имамъ да направя слѣдую-

щето предложение: «какви мѣрки е взимало правителството за да предпази населението отъ лъжливитѣ тапии добивани често отъ Цариградската Тевтерхана, и ако не е вземало, какви мѣрки мисли да вземе?»

Предсѣд.: Приема ли Събранието да се тури за идущето заседание на дневенъ редъ запитванието на Г-нъ Костова? (Приема се).

Дир. Д-ръ Хакановъ: Азъ мисля, че добръ ще направи почитаемото Събрание, да приеме по начало това запитване, нъ да не опредѣля, на кой дневенъ редъ да се тури; защото нѣма надлѣжний Директоръ тукъ, и ако се тури на дневенъ редъ за утрѣ, не ще бѣде може би готовъ Директора да отговори. Затова не ще бѣде злѣ, като имаме доста голѣмъ дневенъ редъ, да се отложи това запитване за други дневенъ редъ, когато Г-нъ Директорътъ ще може да се приготви.

Предсѣд.: Тѣй като рапорта на бюджетарната комисиия е напечатанъ, азъ се съвѣщавамъ съ Събранието: приема ли Събранието, да се тури на дневенъ редъ утрѣ бюджетътъ? (Приема).

И тѣй на първи дневенъ редъ е разискванието на бюджетътъ; на втори дневенъ редъ е: третото гласуване върху законопроектътъ за горитѣ. (Гласове: да се отложи). Тогава ще бѣде на вторий дневенъ редъ: прочитание на рапорти отъ комисиитѣ.

Отецъ Тилевъ: Азъ бихъ молилъ, да се приеме едно мое запитване, нъ не искамъ, да се тури за утрѣшния дневенъ редъ. Запитванието ми се отнася до началникътъ на Милицията и Жандармерията именно: истина ли е, че нѣкой редовой войникъ отъ Татаръ-Пазарджикска дружина е способствувалъ за избѣгването на нѣколко затворници, съ които е заедно и той избѣгналъ? Какво се е направило, за улавянieto на този войникъ, и ако се улови, какво ще се направи съ него? И второ — прилага ли се 367 чл. на Органическиятъ Уставъ отъ военно началство?

Предсѣд.: Приема ли се, да се тури на дневенъ редъ това запитване? (Гласове: приема се). Послѣ дохожда на трети дневенъ редъ запитванието на От. Тилева, и подиръ него иде запитванието на Г-нъ Бояджиева за Тунджанскитъ мостъ.

Ив. П. Герджиковъ: Азъ незнай, да ли се произнесе Почитаемото Събрание, да ли приема, да бѣде за въ идущето заседание на дневенъ редъ запитванието на Отца Тилева. Ако не се е произнесло, азъ искамъ да помоля, това запитване да го отгѣгли Отецъ Тилевъ или почитаемиѣ събратия да не приематъ, да се тури на дневенъ редъ. Това запитване не е на мѣстото си. Защото послѣ ще дойде Г-нъ Генералъ и ще каже, че наистина този войникъ се е съгласилъ и избѣгналъ, и ако е хванатъ ще го накажатъ споредъ закона; или ако не е хванатъ зели сж се мѣрки, да се хване. Тѣй щото за това не трѣбва да става запитване.

А колкото за второто запитване, азъ го подкрепямъ.

Дир. Хакановъ: Азъ не щехъ да кажа нищо по запитванието на Отца Тилева, тѣй като се отнася до друга дирекция; нъ слѣдъ това, което каза Г-нъ Герджиковъ, мисля, че добръ би било да не става това запитване, защото каквото знае Отецъ Тилевъ сега, това ще дойде, да му каже и Г-нъ Генералъ.

На това запитване само втората частъ да остане. Ако иска Отецъ Тилевъ да пита, той може, всѣки депутатъ е свободенъ да накара директора да му отговори, нъ когато не се гони една извѣстна цѣль съ една интерпелация, то по-хубаво ще бѣде, слѣдъ тия обяснения на Г-на Герджикова, Отецъ Тилевъ да отгѣгли своето запитване.

Отецъ Тилевъ: Азъ имамъ данни и важни причини, за това настоявамъ да се

приеме това запитване; едно като депутатъ, който се интересува за цялата област и второ като депутатъ на една колегия, имамъ много причини, да настоявамъ, да се земе въ внимание това запитване, и да се тури на дневенъ редъ. И при самото разискване, което ще бѣде въ слѣдствие на тази интерпелация, ще видите до колко тя е отъ голѣмъ интересъ. Това, което прави, дѣйствиелно споредъ званието ми не подобава на менъ, но понеже се случи въ моето мѣсто, азъ по-добъръ зная работата, азъ мисля, че ще направи голѣма услуга, ако се направи тази интерпелация. Ако обичате, Г-да, приемерте да се тури на дневенъ редъ.

Ив. П. Герджиковъ: Азъ съмъ съгласенъ, че всѣки депутатъ има право да прави запитвания, но тѣзи запитвания сѣ достойни на цялото Събрание, и то има право да рѣшава, да ли да се турятъ тѣ на дневенъ редъ или не.

Отецъ Тилевъ иска да знае: истинна ли е, че единъ войникъ е способствувалъ да избѣгнатъ нѣколко затворници отъ ареста, като сѣщеврѣменно избѣгналъ и той. Това е истина и, ако се хване ще го накажатъ споредъ закона. Какви цели гонимъ съ това запитване? Ако искаме да искажемъ нѣкой слабости или невнимания на нашата милиция, то може въ съвършено друго запитване да се искаже, а не въ такъвъ конкретенъ случай, за когото е явно, какво ще стане, ако се хване.

Отецъ Тилевъ: Азъ не зная, да ли се е хваналъ или не, но ако Г-нъ Герджиковъ е директоръ на милицията нека ми каже това. Азъ настоявамъ да се тури на дневенъ редъ запитването ми. Когато мине Г-нъ Герджиковъ на трибуната като воененъ генералъ, тогава можа да приема неговитѣ обяснения, а сега той нѣма право, да отблъсква моето запитване.

Хр. Гендовичъ: Азъ неможа да се начуда, за коего казва Г-нъ Герджиковъ, да ли има особенно пълномощно отъ страна на началникътъ на милицията, за да го представлява на официалната трибуна. (*Председателъ:* моля на предметътъ).

Азъ не зная какъ единъ депутатъ, който има право да направи запитвания, какъ може да му се оспорява това запитване, което може да направи къмъ всѣки единъ Директоръ. Има право всѣки депутатъ да прави запитване.

Дир. Хакановъ: Азъ мисля, Господа, че понеже отецъ Тилевъ иска, да се възползува отъ тоя случай, за да искаже нѣкои недостатѣци въ милицията, нѣщо което е много хубаво да се каже, и отъ това казване да земе урокъ, както Събранието тѣй и началникътъ на Милицията, затова Събранието ще направи добръ, да приеме, да се тури на дневенъ редъ запитването на Отецъ Тилевъ. И азъ съмъ на мнѣние да се тури на дневенъ редъ, но най-сѣтнѣ Събранието рѣшава на кой дневенъ редъ да се тури; даже правителството има право да каже, да се тури на еди-кой дневенъ редъ. Но понеже Отецъ Тилевъ казва, че отъ този случай ще излѣзе много голѣмо освѣтление за страната, азъ като членъ на правителството, като имамъ нужда отъ освѣтление, моля да се тури на дневенъ редъ.

Х. Д. Х. Бояджиевъ: Наистинна казватъ нѣкой, че всѣки депутатъ е свободенъ да направи запитване, както мисли за добръ. Но азъ мисля, че както всѣки депутатъ има право, да направи запитване, така и Събранието има право, да приеме или не това запитване. Азъ мисля, че за тѣзи обяснения, които може да се даватъ, нѣма нужда да се дохожда тукъ. Началникътъ на Милицията, който може би не разбира, какво ще му хорутуватъ на Български, да го пита: истина ли е, че избѣгналъ еди кой си? Той ще каже истина е.

Ако го питаме: Какво ще стане ако е уловенъ? Той ще каже: има законъ. Сега повече отъ това, което можемъ само ние да кажемъ, той не може да каже. Азъ мисля, че ако други нѣкои недостатъци могатъ, да се докажатъ по слѣдствие на това запитване, нека се сформиратъ и да стане запитването въ друга форма.

За това по-добъръ това запитване, което не води до никаква ежественна полза, а само да се искажатъ нѣколко думи, и да има тукъ началникътъ на Милицията, да се остави на страна. Но нѣй-сигнѣ остава на Събранието да каже, да ли приема, да се тури на дневенъ редъ въ идущето заседание или не. Ако приема, добъръ. А само съ казване, че има едно запитване не сж свършва работата.

Предсѣд.: Забѣлѣжвамъ още веднаждъ, че когато Отецъ Тилевъ направи запитване, то се прие. Сега остава само въпросътъ: приема ли Събранието да се тури на дневенъ рѣдъ. Които сж за това да станатъ прави. (Меншество. Шумъ).

За кое заседание желае Събранието, да се тури на дневенъ рѣдъ запитването на Г. Костова.

Дир. Хакановъ: Азъ моля, да се съгласи Събранието да се тури на другъ дневенъ рѣдъ, а не на утрѣшния.

Предсѣд.: Засѣданието се закрива.

(Конецъ въ 4 часа).

Предсѣдателъ: Д-ръ Янколовъ

Подпредсѣдателъ: Д. Юруковъ

Секретари: { Костовъ
Стоиловъ

Началникъ на Стенографическото бюро: А. Безеншекъ.